

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

2. Рибчинський А. А. Сучасні методи таксидермії при виготовленні опудал хижих ссавців з використанням досвіду європейських країн: кваліфікаційна робота магістра спеціальності 205 «Лісове господарство» / наук. керівник М. Л. Максименко. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 70 с.

УДК: 636.8.09:611.71:619

НЕПОМНЯЩА А.М., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **СОКОЛЬСЬКИЙ В.П.,** канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

АНАТОМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ СКЕЛЕТА ДОМАШНЬОГО КОТА (FELIS CATUS) ЯК ОСНОВА ВЕТЕРИНАРНОЇ ПРАКТИКИ

Проаналізували будову черепа, хребта, грудної клітки та кінцівок домашнього kota, а також визначили їх особливості, роль у забезпеченні рухливості й життєдіяльності тварини.

Ключові слова: кіт, скелет, кістка, череп, хребет.

Череп kota має коротку й широку будову, складається з мозкової частини (neurocranium), що захищає головний мозок, та лицьової (viscerocranium), яка формує порожнини для органів зору, нюху та ротової порожнини. Його характерними особливостями є великі фронтально розташовані очні орбіти (orbitae), укорочена носова кістка (os nasale) та розвинений виличний відросток (processus zygomaticus), що забезпечують бінокулярний зір і широкий кут огляду — адаптації до хижого способу життя [1].

Верхня щелепа (maxilla) має потужні альвеолярні відростки, тоді як нижня щелепа (mandibula) з'єднується з черепом у скронево-нижньощелепному суглобі (articulatio temporomandibularis), дозволяючи обмежений боковий рух. Зубна формула становить 3/3, 1/1, 3/2, $1/1 \times 2 = 30$ зубів, включаючи великі ікла (dentes canini), які слугують для захоплення й утримання здобичі. Спеціалізована будова щелеп та зубів дозволяє коту ефективно розривати м'ясну їжу [1,2].

Хребет kota (columna vertebralis) складається з 7 шийних (vertebrae cervicales), 13 грудних (thoracicae), 7 поперекових (lumbales), 3 крижових (sacrales) та 18–23 хвостових (caudales) хребців. Така структура забезпечує високий ступінь гнучкості, особливо у шийному, поперековому та хвостовому відділах. Перший шийний хребець — атлант (atlas) — з'єднується з потиличною кісткою та дозволяє кивальні рухи голови, тоді як другий — епістрофей (axis) — має зубоподібний відросток (dens axis), що забезпечує обертальні рухи. Міжхребцеві диски (disci intervertebrales) мають еластичну будову, яка сприяє амортизації під час стрибків та падінь.

Грудна клітка (thorax) формується 13 парами ребер (costae) та грудною кісткою (sternum), яка складається з рукоятки (manubrium sterni), тіла (corpus sterni) і мечоподібного відростка (processus xiphoideus). Дев'ять передніх пар ребер є справжніми (costae verae) — вони з'єднуються безпосередньо з грудиною, а чотири останні — несправжні (costae spuriae), що утворюють реберну дугу. Така конструкція надає грудній клітці конічної форми та забезпечує захист життєво важливих органів — серця, легень і великих судин, а також служить місцем прикріплення дихальних та грудних м'язів [3]. Передні кінцівки kota (membra thoracica) прикріплюються до тіла за допомогою плечового поясу, що включає лопатку (scapula) та редуковану ключицю (clavicula). Лопатка трикутна, з чітко вираженою остю (spina scapulae), яка ділить її на надостьову та підостьову ямки — місця прикріплення м'язів. Ключиця не з'єднана з іншими кістками, а вільно лежить у м'язах, що забезпечує виняткову рухливість плечового суглоба та здатність kota пролазити через вузькі щілини [4].

Скелет вільної передньої кінцівки включає плечову кістку (humerus), променеву

(radius) та ліктьову (ulna), які утворюють ліктьовий суглоб (articulatio cubiti). Променева й ліктьова кістки частково зростають у дистальному відділі, стабілізуючи передпліччя. Зап'ястя (carpus) складається з 7 дрібних кісток у два ряди, далі йдуть п'ясткові кістки (ossa metacarpi) і фаланги пальців (phalanges digitorum). Кожен палець має по три фаланги, завершені гострими втяжними кігтями (unguiculi), керованими еластичними зв'язками [5].

Задні кінцівки (membra pelvina) прикріплюються до тулуба через тазовий пояс, утворений злиттям клубової (os ilium), сідничної (os ischii) та лобкової (os pubis) кісток, які разом формують вертлюжну западину (acetabulum) для зчленування з головкою стегнової кістки (femur). Стегнова кістка потужна, з вираженими виростками та шийкою. Колінний суглоб утворений стегновою кісткою, великогомілковою (tibia) та надколінником (patella), що входить до складу сухожилля чотириголового м'яза. Малоомілкова кістка (fibula) тонка, частково зрощена з великогомілковою [4,6]. Скелет заплесна (tarsus) складається з 7 кісток, включно з таранною (talus) і п'ятковою (calcaneus), до якої прикріплюється ахіллове сухожилля. Далі йдуть плеснові кістки (ossa metatarsi) та фаланги пальців із кігтями, аналогічними переднім лапам.

Потужні задні кінцівки забезпечують коту стрибкову силу, а симетричність і легкість усіх кісток сприяє точній координації рухів і вертикальній орієнтації тіла при падінні.

Скелет кота — це складна, але гармонійна система, адаптована до гнучкості, сили й точності рухів. Для ветеринарного лікаря знання його анатомії має ключове значення в діагностиці, лікуванні травм, хірургії та реабілітації. Глибоке розуміння остеології забезпечує якість клінічної роботи й сприяє збереженню здоров'я тварини

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білаш С. М., Коптев М. М., Проніна О. М. Анатомія людини і тварини. Том 1: Опорно-руховий апарат. — Київ: Олді+, 2024. 320–328 с.
2. Пер. з ним. Є. Болдирєва, І. Кравець. Анатомія собак та котів — Харків: «Акваріум бук», 2003. 290 с.
3. В. І. Ніколаєвич. Анатомія і фізіологія сільськогосподарських тварин — Дніпро: Аграрна освіта, 2014. 224 с.
4. Анатомія свійських тварин: С. К. Рудик, Ю. О. Павловський, Б. В. Криштофорова та ін.; За ред С. К. Рудика. — К.: Аграрна освіта, 2001. 75–83 с.
5. König H. E., Liebich H.-G. Veterinary Anatomy of Domestic Animals: Textbook and Colour Atlas. — 7th ed. — Stuttgart: Hans-Georg Liebich, 2020. 116–121 с.
6. Проект Gutenberg: Anatomy of the Cat — A dissection guide and atlas. URL: <https://www.gutenberg.org/cache/epub/58394/pg58394-images.html>

СЕКЦІЯ 2. ФІЗІОЛОГІЧНІ ТА КОМУНІКАТИВНІ АСПЕКТИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

УДК 619:616 – 092:636:612.015.11:001.891

РОНЬШИНА Л.С., ГУЗЬ О.С., здобувачі вищої освіти
Науковий керівник — **ШМАЮН С.С.,** кандидат вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ ЗМІНИ В ОРГАНІЗМІ ТВАРИН ЗА ТРАНСПОРТНОГО СТРЕСУ

У роботі представлена інформація про різноманітні зміни в організмі тварин за транспортного стресу. Поінформовано про те, що транспортний стрес є важливим фактором, який впливає на